וחוזר ואומר הרי הן מחוללין על מעות שיש

לי בבית מעמא דאין בידו מעות הא אם יש

בידו מעות ליקני להו לאידך במשיכה ופריק

דהכי עדיף דהוה ליה נכרי ואי אמרת ממבע

נקנה בחליפין ניקנו ליה מעות להאיך אגב סודר ולפרוק דלית ליה סודר ונקנינהו נהליה

אגב קרקע דלית ליה קרקע והא עומד בגורן

קתני בגורן שאינו שלו ואיכפל תנא

לאשמועינן גברא ערמילאי דלית ליה ולא

כלום אלא לאו שמע מינה איאין ממבע נקנה

בחליפין שמע מינה ואף רב פפא הדר ביה

ביבי הא דרב פפא הוו ליה תריםר אלפי דינרי

בי חוזאי אקנינהו לרב שמואל בר אחא אגב

אסיפא דביתיה כי אתא נפק לאפיה עד תווך

וכן אמר עולא אין ממבע נעשה חליפין וכן

אמר רבי אםי אין מטבע נעשה חליפין וכן

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן אין

מטבע נעשה חליפין איתיביה רבי אבא

לעולא הרי שהיו יחמריו ופועליו תובעין

אותו בשוק ואמר לשולחני תן לי בדינר מעות

ואפרנסם ואני אעלה לך יפה דינר ומריסית

ממעות שיש לי בביתי אם יש לו מעות מותר

ואם לאו אסור ואי סלקא דעתך אין ממבע

נעשה חליפין הויא ליה הלואה ואסור אשתיק

א"ל דלמא אידי ואידי בפרוטטות שנו דליכא

עלייהו מבעא ואידי ואידי פירא הוו ומש"ה נקנו

בחליפין א"ל אין דיקא נמי דקתני יפה דינר

ומריםי' ולא קתני דינר יפה ומריםי' ש"מ רב אשי

אמר לעולם בדמים ובפרוטטות כיון דאית ליה

נעשה כאומר יהלויני עד שיבא בני או עד

שאמצא מפתח ת"ש ייכל הנעשה דמים באחר

כיון שזכה זה נתחייב זה בחליפין כל הנעשה

דמים באחר מאי ניהו ממבע ושמע מינה

ממבע נעשה חליפין אמר רב יהודה ה"ק

ל) [ב"ב קמט.], כ) ב"ק קר: [ע"ש] ב"ב עו: קנ:, ג) [לעיל מד: לקמן עה.], ד) קדושין כח., ה) [ויקרא כון, ו) [דף סג:], ו) [לקמן עה.ז. **ה)** וועי' מום' ב"ה קד: ד"ה אגבן, ט) ל"ל אמר רבי אסי וכן אמר רבה בב"ח אמר ר' יוחנו. י) ול"ל מתני'], ל) [לקמן מז.], 0 [עי תוס' קדושין כח. ד"ה כל],

הגהות מהר"י לנדא

[ħ] תום' ד"ה ונקנינהו כו' אברייתא פריך. ל"ל :מתניתין פריך

מוסף רש"י

י אגב אסיפא דביתיה. מפתן ניתו, דמחונר לקרקע הוא וכקרקע הוא כך שמעתי, ל"א סיפא דביתיה סוף בית, הקנה לו זוית אחת (ב"ק קד:) סף ביתו מקרקע, כדי שיביאם לו והיינו הרשאה, ואילו לא אמנינהו ניהליה לא הוו יהבי ליה, דלח ליחייבו בחוכם ליה, דלח ליחייבו בחוכם דחורחת (רשב"ם ב"ב עו:) שהקנה לו בסודר קרקע באקנה כי בטרור קרקע כניסת ביתו ואגבו הקנה לו המעות בתורת הרשאה המפורשת בב"ק (ע.) אי נמי הלך והחזיק הקרקע והקנה לו המעות כל והקנה מי התעות כל מקום שהן (שם קצו). נפק לאפיה. כלך לקלאמו, עד תווך. שם תקום, שהיה שמת שהכיא לו מעותיו (בדק קד). תווך, מקום כמס' נדה (לד:) וכן שמו, ולשמעינן את להמשום המשמעין את המשום המשמעים להמשמעים המשמעים המשמ מסרו לו המעות, לכיון דנפק לאפיה שמעינן . להביא המעות (רשב"ם ב"ב דהבית המעות (רשב"ט ב"ב עוד:) ויש מפרשין חלי הדרך, ומפרשין נמי שלח יחזיק נהן לעלמו, ולח היא, דכיון דכתב בהרשאה וכל מאן דמתעני ליה מן דינא קבלתי בין לזכות בין לחובה, מינה שמעינן דשליח שוויה, הכי מפרש בב"ק (שם קנ:). כל הנעשה דמים באחר. ב: כרב ששת מתרן לה, נשנית בקדושין כח א-ב, וראה פירוש רש"י שם ולרף לכאן.

רבינו חננאל וחוזר ואומר הרי הן מחוללין על מעות שיש לי בבית ואי אמרת מטבע נקנה בחליפין ליקננהו לחבריה המעות הללו אגב סודר וליפרוק הפירות של מעשר שני של זה דהכי עדיף דהוה ליה נכרי ואין חייב חומש לפי פודה לפי שאינו שלו. ופרקינן דלית ליה סודר ולא קרקע. ומתמהינן וכי יגע התנא לקבוע משנה על אדם יחף מגולה ראש אלא לאו ש״מ אין מטבע נקנה בחליפין ש״מ. ואף רב פפא הדר ביה מהאי סברא דרב פפא הוו ליה י״ב אלפי זוזי בי חוזאי ואקנינהו לרב שמואל בר אחא אגב אסקופה דביתיה כי אתא נפק רב פפא לאפיה עד תווך כי היכי דליקדו׳ וליקבלינהו לזוזי עד דלא ייתי ויחזיק י בההיא אסקופא ל) דאקני

מעות שיש לי בבית ויקנה המעשר הזה את המעות וילא לחולין: טעמה דחין בידו מעות. דמדקתני וחין בידו מעות ש"מ דחם היה בידו מעות שם בגורן לא היה אומר לו התנא לעשות כן אלא

המעות הללו היה מוסר לחבירו ומקנה אותם לו במשיכה: **ופריק**. וחבירו זה פודה את המעשר: דהכי עדיף. שאינה נראית ערמה כל כך להיפטר מן החומש: דהוה ליה. חבירו נוכראה לגבי מעשר וקרינן ביה ממעשרום פרט של אחרים: נקנינהו נהליה אגב קרקע. יתן לו זה בעל מעשר קרקע בחוקה ועמהן המעות ומשיחזיק זה בקרקע יהיו המעות קנויות לו בכל מקום שהן דתנן (קדושין דף כו.) נכסים שחין להן חחריות נקנין עם נכסים שיש להן אחריות בכסף בשטר ובחזקה וחבירו זה יאמר הרי פירות הללו מחוללין על מעות שיש לי בביתך דהכי עדיף דהוה ליה נוכראה. והך קושיא לרב פפא לא מקשינן אלא אתמוהי קא מתמה אמתני': איכפל תנא כו'. נתעסק התנא וטרח להורות לנו הלכה בדבר שאינו מלוי שיהיה אדם עומד בגורן ערום אלא לאו ש"מ בגורן שאינו שלו אבל סודר יש לו ואפילו הכי הפירות לריך ליתן לו במתנה שאין המעות נקנין בחליפין: ואף רב פפא הדר ביה. ממאי דאמר מטבע נקנית בחליפין: ואקנינהו לרב שמותל. שהיה הולך לשם כדי שיביחם לו שאילו לא הקנה לו לא היה נותנם לו מי שהפקדון אללו שאם יאבדו בדרך יחזור רב פפח ויתבעם לו: אגב אסיפא דביתיה. מפתן ביתו. אלמא מדאנטריך ליה לאקנויינהו אגב קרקע ש"מ אין מטבע נקנה בחליפין: עד חווך. שם מקום: וכן אמר עולא. האי וכן לעיל קאי אפלוגמא דרב ולוי: מובעין אותו. מעות שכרם ומזונותיהם: קן לי בדינר מעום. תן לי פרוטות בשוה דינר והדינר אין עתה בידי אבל אני אעלה לך עד יום פלוני יפה דינר וטריסית. קס"ד דינר יפה היולא בהולאה קאמר וטריסית מעה

קטנה: ואפרנסס. אעשה לרכיהם כלומר אסלקם מעלי. כל לורך סיפוק קרי פרנסה קונדרי"ר בלע"ו: אם יש לו. בביתו אותן מעות שהוא אומר: מוסר. קס"ד דכיון דיש לו הוו להו חליפין דהחליף אלו באלו אותן שבביתו באלו ומחמת דוחקו אוזיל גביה לתת לו טריסית יותר. ואין כאן משום רבית שהרי אין כאן שכר המתנה שהרי אין ממתין לו כלום שהרי הוא פורעו מיד דמשמשך את מעות השולחני נקנה לו הדינר שבביתו בכל מקום שהוא: ואם לאו אסור. דכיון דאין לו הדינר בביתו אין כאן חליפין אלא כשאר מכר בעלמא שהוא מתחייב לו הדינר לאותו זמן וטריסית מוסיף לו בשכר מעותיו שהמתין: וחי חמרת חין מטבע נקנה בחליפין וחין מטבע נעשה חליפין. אפילו יש לו נמי אין קנוין לו במקום שהם שם ואין זו אלא הלואה ואע"ג דדרך מקח וממכר הוא קי"ל לקמן" כללא דרביתא כל אגר נטר ליה אסור אלא לאו שמע מינה מטבע נעשה חליפין ונקנה בחליפין דהא הכא תרוייהו מטבע נינהו של שולחני נעשה חליפין ושל בעל הבית נקנה בחליפין: אמר ליה. רבי אבא לעולא: דלמא. מלית לתרולינהו דאידי ואידי בין דשולחני בין דבעל הבית: בפרוטטות. מעות של נחושת שהם עדיין בלא לורה כעין אסימון של כסף: אמר ליה. עולא אין שפיר תרלת לה ודיקא נמי מדקאמר יפה דינר וטריסית דמשמע אעלה לך מפרוטטות שבבית שוה דינר וטריסית: ולא קחני דינר יפה. דלישתמע דינר של כסף טוב וטבוע: רב אשי אמר לעולם בפרוטטום. היא כדקאמרת מדקתני יפה דינר ומיהו טעמא לאו משום דנקנה בחליפין שאפי׳ התנה עמו בתורת דמים אין כאן רבית דאגר נטר ליה שאפי׳ הלואה אם יש לו בביתו מותר לתת לו עודף דהוה ליה הלויני עד שיבא בני" : כל הנעשה דמים באחר. משנה היא בקדושין (דף כח.). וקס"ד דה"ק כל הרגיל

וחוזר ואומר. הרי פירות של מעשר שני שלך יהיו מחוללין על רבקביבהן נהדיה אגב קרקע. מו אברייתא פריך כדפיר' רש"י וי"ל דאדרב פפא פריך אי אמרת בשלמא דאין מטבע נקנה בחליפין מיירי שיש לו סודר ואין לו קרקע דהשתא לא הוי ערטילאי אלא אי מטבע נקנה בחליפין ומיירי שאין לו סודר וגם

ל"ל דמיירי בגורן שאינו שלו אכפל תנא כולי האי והדאמר והא עומד בגורן קתני לאו פרכא היא אלא מסיק למילמיה דמיירי דלית ליה קרקע וקשה דלקני ליה המעות בהודאה כמו שקנה רב מרי מרבא על ידי הודאתו של איסור בפרק מי שמת (ב"ב דף קמט.) אע"פ שהיינו יודעין שלא היו שלו תחלה וה"ה בבריא מדקננהו רב מרי אע"ג דלא הוי בר ירושהם: אלא ש"ם דאין ממבע נקנה בחליפין. ומ״ד נעשה חליפין נמי איתותב דמדאינו נקנה כ"ש שלא נעשה ונטר עד הכא כדי להקשות לתרוייהו ולכך המתין נמי עד הכא לומר וכן אמר עולא וכן ש אמר ר' אמי אמר רבי יוחנן משום

דהך י ברייתא מסייע להו: ואידי בפרוממות. פירוש שולחני נתן לו פרוטטות ובעל הבית משלם לו פרוטטות דליכא עלייהו לורתא ולכך נעשה ונקנה בחליפין וא"ת ולימא שהשולחני נתן לו מעות ולא פרוטטות וכן נראה שהרי לריך ליתן לפועלים ובעל הבית הקנה לו בקנין סודר הפרוטטות שבביתו וי"ל דתן לי מעות משמע דבנתינה זאת אתחייב לך דינר וטריסית: ראא תני דינר יפה. דמשמע דינר טוב וא"ת והיכי ס"ד דינר טוב והא ממעות שיש לי בביתי קתני וי"ל דמעות לאו היינו שמו של המטבע אלא כלומר ממטבעות שיש לי בבית ואית ספרים דלא גרסי בברייתה ממעות שיש לי בביתי: נעשה כאומר לו הלויני עד שיכא כני או עד שאמצא המפתח. ול"ת נהי דערי סלה

בסאה בעד שיבא בני כו' סאה בסאתים כי הכא שנותן לו טריסית יותר אסור והוי רבית גמור וי"ל

דהכא אינו נותן לו אותו מטבע עלמו שלקח אלא מין אחר דדמי למקח וממכר וה"ק כמו שמותר סאה בסאה דרך הלואה באומר עד שיבא בני משום דסאה בסאה רבית דרבנן ה"נ דרך מקח וממכר אפילו סאה בסאתים מותר באומר עד שיבא בני:

בל

בל הנעשה דמים באחר כיון שוכה זה נתחייב זה בחליפין. לרצ דאמרס בכליו של קונה ה"פ כיון שזכה זה בעל החפץ במטבע נתחייב זה הלוקח באונסי חליפין דכל היכא דאיתיה דיליה הוא ואי ל"ג זה שני הכי פירושו כיון שזכה זה המוכר במטבע נתחייב איהו לשלם ללוקח החפץ שהוא חליפי המטבע וללוי דאמר בכליו של מקנה הוי פירושו אפכא דאי גרסינן זה שני הכי קאמר כיון שוכה זה הלוחח במטבע נתחייב המוכר ליתן לו חליפין ואי לא גרסינן זה שני הכי קאמר כיון שזכה הלוקח במטבע נתחייב הוא באונסי החפץ אי נמי ללוי הוי פי׳ זה כמו לרב וכיון שזכה זה פי׳ המוכר בהנאה שקבל ממנו הלוקח מטבע והדחנן (לקמן דף ק.) המחליף פרה ללוי הוי פירושו המחליף פרה בהנאת קבלת חמור וכן החליף שור בפרה דבסמוך⁰: שבוט מינה משבע נעשה חליפין. ואע"ג דמעות אינם קונות ה"מ סתמא אבל אי מפרש בתורת חליפין קני א"נ אפי" בסתמא כיון דמחזיר לו המטבע כדרך להחזיר הסודר קנו החליפין וא"ח והלא יאמר נשרפו חטיך בעלייה י"ל דלא שכיח מילתא שיקנה המעות דרך חליפין דלא שכיח שיתן המוכר חפלו בחליפין מעות שאינם שוות המקח דדרך חליפין שאינם שוים מעות המקח ולא גזור רבנן כדאמר בסמוך גבי החליף דמי שור בפרה ובקנין סודר דשכיחה ליכה למיחש שמה יאמר לו נשרפו חטיך בעלייה דכיון דלה קיבל המוכר המעות טרח ומציל פן יסרב הלוקח ליתן לו המעות:

להיות ניתן דמים באחר דהיינו מטבע: כיון שוכה זה נחחייב זה בחליפין. אם נתנה בעלים בחורת חליפין בחליפי שור ופרה כיון שמשך בעל הפרה את המטבע נתחייב בעל המטבע בכל אונסין שיולדו בחליפין מעתה אם מת השור מת לו אע"פ שלא משך כו". אלמא קנה בחליפין של מטבע:

ושותפין הלי ז] סמג שם טוש"ע שם סעי' ט וסי' מכב סעי' א: ים [ג טוש"ע י"ד סי קעג סעי' ו]:

עין משפם

נר מצוה

ים ח"ח מ"בווו מדי ח"מ

לג פער לו ופער ג. יש ב מיי שם הלי ז [ופ"ג מהלי שלוחין

לעזי רש"י לקשט. לצייד.

רבינו חננאל (המשך) ליה דקיימ׳ לן אקני ליה מטלטלי אגב מקרקעי גבי מטלטלי כלומר כיון שגבה הסרטלי כלומו כיון שגבות הקרקע זכה במטלטלין ואין יכול לחזור בו. פיי תווך שם מקום ומפורש המון שם מקום ומפחם במסכת נדה (ד' לג ע"ב) דאזל רב פפא לתווך ואמר ליכא צורכא מרכוז הכא דליקבלינהו לאפי וכו'. מתיב ר' אבא לעולא דאמר אין מטבע נעשה חליפין מהא דתני בתוספתא הרי שהיו חמריו ופועליו תובעיז אותו . ב. ב. היי בעין בשוק ואמר לשו לי בדינר מעות ו . בדינר מעות ואפרנסם ואני אעלה לך יפה דינר וטריסית ממעות שיש לי בכית יש לו מעות בידו מותר אין לו אסור דינר זה זולתי טריסית הוא דתנינן בתוספתא אוכל פועל קישות ואפי׳ בדינר סלקא דעתך דאין מטבע נעשה חליפין הוה ליה הלואה ואסור ליטול ממנו טריסית ששוה יתר מדינר שנתז לו דהויא ליה רבית. שנתן לדירוויא לידירבית: ופרקי' בפרוטות שנינו כלומר תן לי בדינר מעו'. מעות] הללו פרוטות הן כגון אסימון שאין לו מטבע שקונין כדתנן מעות הרעות קונות את היפות ואמרינן אין דייקא נמי מדלא קתני ואני פורע לך דינר יפה אלא קתני תן לי בדינר מעות ואני אעלה לך יפה דינר שמעינן מינה דהכי אמר ליה תז לי בדינר מעות ואני אעלה לך פרוטות יפה דינר , טריסית. רב אשי אמר לעולם כדקתני וכיון דאית ליה מעות שרי נעשה כאומר לו עד שיבא בני או עד שאמצא מפתח דליתה אגר נטר לי׳ וכל כי האי כ) גוונא יד ביד שרי אע"ג דטפי ליה דכי מקח וממכר דמי ושרי. ת"ש מהא דתנז בקידושיז פ״א דמים לחפץ כגון דינר כסף שנעשה דמים לטלית כיון שקיבל בעל הטלית את

א) עי׳ בשטה מקובלת כאן דהעתיה ל' רבינו כי היכא דלא לחזק אסיפא דביתא הוא דנפק לאפיה דאמר רבא אקני ליה וכו' גבה מהרחעי גבי מטלטלי ע"כ וע"ש מש"כ על דברי רבינו בזה:

הדינר וזכה בו נתחייב בעל

הדינר בטלית שכבר קנאה

ועמדה ברשותו בזכיית

בעל הטלית בדינר ש"מ

נעשה חליפין וקנה בעל

. הדינר את הטלית בחליפין.

ב) נכאה דל"ל דהוי יד ביד